

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemam za avstro-ogrsko dežele za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za eden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano s pošiljanjem na dom za vse leto 24 K, za pol leta 12 K, za četrt leta 6 K, za eden mesec 2 K. Kdor hodi sam ponj, plača za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za eden mesec 1 K 90 h. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znača poština. — Na naročbe brez istodobne vpošiljavne naročnine se ne ozira. — Za oznanila se plačuje od peterostopne petit-vrste po 12 h, če se oznanilo enkrat tiska, po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvoli frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravljanje je v Knafovih ulicah št. 5, in sicer uredništvo v I. nadstropju, upravljanje pa v pritličju. —

Upravljanju naj se blagovoljno pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne stvari.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34.

Posamezne številke po 10 h.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

Motu proprio.

Z nečuvano predznamenitostjo so klerikali utajili vsemu katoliškemu svetu namenjeni papežev ukaz o socialnem vprašanju in o delovanju krščanskega socializma. Vzlic temu, da je papež zagrožil z interdiktom vsem listom, ki tega ukaza ne obdelanijo, vendar so imeli časopisi ljubljanskega škofa drznost, da tega ukaza niso priobčili, nego le iztrgali iz njega neke odstavke in jih svojevoljno tolmačili.

Ker niso klerikalni listi priobčili papeževega ukaza, ga priobčujemo mi, toliko rajše, ker obsegajo papežev ukaz najostrejšo obsodbo vsega tega, kar počenjajo pri nas katoliški duhovniki.

Papežev »Motu proprio« o katoliškem socialnem delovanju in krščanski demokraciji se glasi tako le:

1.

Človeška družba, kakor jo je ustanovil Bog, je sestavljena iz enakih elementov, kakor so neenaki udje človeškega telesa. Napraviti vse enake, je nemogoče ter bi pomenilo razdrje iste družbe.

2.

Prava enakost socialnih udov je le v tem, da vsi ljudje izvajajo svoj pridjetek od Boga vstvaritelja, ter so bili odrešeni od Jezusa Krista, in po njihovih zaslugah in nezaslugah bodo od Boga sojeni, obdarovani ali kaznovani.

3.

Od tu izhaja, da naj bodo v človeški družbi po nameri Boga knezi in podložni, gospodarji in proletari, bogati in revni, učeni in nevedni, plemeniti in plebisci, in vsi naj bodo združeni v zvezo ljubezni ter naj se podpirajo vzajemno v zasedovanju poslednjega zvršetka v nebesih ter takoj na zemlji svojega materialnega in moralnega blagostanja.

4.

Človek ima svoje imetje na zemlji ne le v navadno svojo rabo kakor živina, ampak tudi pravico do

lasti onih rečij, ki se potrošijo v uporabi istega, in tudi onih, katerih raba ne potroši.

5.

Neovrgljiva naravna pravica je privatna last, plod dela, pridnosti, prenosa posesti ali podaritve, in vsakdo more razpolagati z njo, kakor se zdi njemu prav.

6.

Postaviti razmerje med bogatimi in proletari, pokazuje, da se hoče pretresati pravico in dobrodelnost. Nima se pravice, iskati svoje nazaj, ako se ne razzali pravica.

7.

Pravne dolžnosti toliko proletarcem kolikor delavcem so tele: zastaviti svojo moč popolnoma in zvesto v delo, kjer je pogojeno svobodno in po pravčnosti; ne škodovati ne žaliti osebe gospodarjev pri branjenju lastne pravice; vzdrževati se nasilja ter nezvestobe.

8.

Pravne dolžnosti toliko kapitalistom kolikor gospodarjem so tele: Dajati pravično plačilo delavcem. Ne oškodovati njihovih opravičenih prihankov ne s silo ne s prevaro ne z očitnim odiranjem ali zavlačevanjem. Dati jim prostost za izvrševanje njihovih verskih dolžnosti. Ne jih izpostavljati pogubljivim skušnjavam, nevarnostim škandala; ne jih odvračati od družinskega duha ter od ljubavi do hranjevanja. Ne jim nalagati del, neprimernih njihovi moči ali ki bi slabo storila njihova starost ali spolu.

9.

Dolžnosti dobrodelnosti za bogate in za posestnike so te, da se podpira uboge ter slabotne po predpisu evangelijske, kateri predpis udolžuje ostro, da se na dan sodbe o izvrševanju tega obračuna na poseben račun, kakor je reklo Jezus Kristus.

10.

Reveži ne smejo se sramovati uboštva in ne mrziti dobrodelnosti bogatih, zlasti še ker so videli Jezusa Izveličarja, ki bi se bil mogel

rodit v bogatstvu, pa si je izvolil rodit se reven. Bivati v uboštvi, se pravi obogateti z zaslugo, brezprimerno za nebesa.

11.

V svrhu rešitve delavskega vprašanja morejo mnogo pripomoči, kapitalistom in delavcem, naprave, ustanovljene, da dajejo potrebne podpore potrebnim, ter zblževati in združevati oba sloja med seboj. Taka so društva za vzajemno pomoč ter mnogovrstne privatne združbe in patronati za dečke.

12.

Pomagajo pred vsem korporacije po poslu. V tako svrhu je namenjena posebno ljudska krščanska akcija ali krščanska demokracija s svojimi mnogimi in različnimi deli. Ta krščanska demokracija potem mora biti uravnana v smislu že autoritativno razloženem, kateri je v največji oddalji od one socialne demokracije, glede nedotakljive pravice do tuje lasti.

13.

Razven tega se ne sme krščanska demokracija nikoli umeščavati v politiko, nikoli ne sme služiti strankam v politične svrhe; ni to njen polje, marveč mora biti dobrodelna akcija v prid ljudstvu, ustanovljena na naravnih pravicah in na predpisih Evangelija. Krščanski demokratje v Italiji se morajo popolnoma vzdrževati udeleženja kakršnekoli si bodi politične akcije, ki je v sedanjih okoliščinah radi visokih vzrokov prepovedana vsakemu katoličku.

14.

Vizvrševanje svojega dela je obvezana krščanska demokracija najstrože biti v odvisnosti od cerkvenih oblasti, ter mora biti škofu alionemu kdor ga nadomešča, popolnoma udana in pokorna. Ni prava zaslužna gorečnost, ne pravo spoštanje, lastite se, čeprav dobrih in lepih rečij, kadar niso odobrene od lastnega Pastirja.

15.

Da bo imela taka krščanska demokratična akcija uglednost in naslov v Italiji, mora biti vojena po delu kongresov in katoliških komitatov, katero delo je postalno v tolkih letih hvale vrednega truda zaslužno za Sveti Cerkev in katerim sta Pij IX. in Lev XIII. svetega spomina, poverila nalogu, ravnati splošno katoliško gibanje vedno pod avspicijami in vodstvom škofovim.

16.

Krščanski demokratični pisatelji kakor vsi katolički pisatelji morajo predložiti v predhodno presodbo duhovnega poglavarja vse spise, ki se tičejo vere in krščanske morale in naravne etike na podlagi določbe Officiorum et munierum. Ekleziastiki naj se ravnajo po isti določbi. Tudi ako priobčijo spise le tehničnega značaja, morajo dobiti predhodno dovoljenje od duhovnega poglavarja.

17.

Katolički pisatelji se morajo podvreči v vsem, kar zadeva verske interese in delovanje cerkve v družbi, popolnoma razumu in volji svetih škofov in papeža, istotako tudi drugi verniki. Morajo se držati pred vsem, da izbegnejo vsakemu težkemu povodu, razsodeb apostolskega sedeža.

18.

Morajo se tudi povsem potruditi, da bo vladala med njimi dobrodelnost ter sloga z izogibanjem psovki in predbacivanja. Kadar nastanejo težki neskladi, prej nego priobčijo kaj po listih, se morajo obrniti do duhovske oblasti, da odloči po pravčnosti. Od iste napoteni morajo ubogati točno brez izgovorov in brez javnega pritoževanja.

19.

Končno naj pazijo katolički pisatelji pri zastopanju stvari proletarjev in revežev, da se ne poslužujejo govora, ki bi mogel vdihnuti ljudstvu nasprotstvo do

višjih slojev ter naj ne govorijo o zahtevanju in o pravici, kjer gre le za čisto dobrodelnost, kakor smo gori razložili.

Naj pomnijo, da Jezus Kristus hoče združiti vse ljudi v zvezo medsebojne ljubezni, ki je dovršenost in pravica, in ki daje obvezno delati za medsebojno dobro.

Zaključujem s ponovitvijo navedenih temeljnih norm nalag a papež razpošljjanje tega ukaza vsem krogom in druživom katoliškim. Morajo se obesiti na sedežih društev ter čitati večkrat na zborovanih, nalaga docelno priobčenje v katoliških listih, ki jih morajo izpolnjevati, drugače se jih opominja in če nič ne izda, se jih obloži z interdiktom. Vabi končno, člane katoliških del javno priznavati vero z vzgledom in upa, da se dosegajo posebno v Italiji mnogi in srečni sadovi od tako številnih skrbij. — — —

Tako se glasi papežev »Motu proprio«, o katerem je ljubljanski prošt dr. Kulavci sam priznal, da velja tudi za kranjsko duhovščino. O vsebini tega ukaza izpregovorimo jutri.

Nemške želje in zahteve.

Praga, 14. januvarja. Danes sta imela nemška poslanca Prade in Schücker v Libercih shod volilcev. Schücker je govoril o spravnih poskusih ter izjavil, da so Nemci za narodno spravo le pod tem pogojem, ako se nemški okraji na Češkem narodnostno omejijo. Prade je govoril o razmerah v češkem deželnem zboru ter povedal, da Nemci ne opuste obstrukcije, dokler se ne ustavove narodnostne kurije. Da se zboljša parlamentarizem, morala bi se avstrijska ustava spremeniti v sledenem: Deželnim zborom se mora moč in veljava utesniti, Avstrija se mora razdeliti po narodnostno ločenih skupinah, upeljati se morajo okrožni zastopi in okrožne vlade. Nemcem se mora pri-

LISTEK.

Pod novim orlom.

Zgodovinska povest.

Drugi del.

II.

Ko se je general Macdonald s francosko armado bližal Ljubljani, je bila v mestu že precej močna avstrijska posadka. Poveljnik te posadke je bil osemdesetletni podmaršal Moitelle, strahopetnik mož, ki se ni ničesar tako bal, kakor pokana pušč. Francozov se je tako prestrašil, da se jim vzlic vsemu nagovarjanju višjih in nižjih častnikov ni upal zoperstaviti. Vsa Ljubljana ga je zamevala, ko se je dal pri belem dnevu nesti na Grad in ukazal, da se vsa posadka tja umakne. Francozi so prišli v mesto, ne da bi bila počila le ena pušč.

Takov naslednjega jutra, 21. maja, je začel general Macdonald bombardirati Grad. Taisti dan se je daleč od Ljubljane, pri Austerlitzu in Essingu, začela strašna bitka med Na-

poleonom in med nadvojvodo Karolom. Napoleon je poskusil prekorati Donavo, a je bil popolnoma poražen.

V tem, ko je bil Napoleon v največjih skrbeh in se je tresel za svojo prihodnjost, se je njegova armada v Ljubljani kar igrala z Avstriji. General Macdonald je imel manj vojaštva na razpolaganje, kakor podmaršal Moitelle, a vzlic temu Avstriji bojne sreče še poskusili niso. Po dvadnevni bombardiraju je bilo zidovje na Gradu že močno poškodovano. Avstrijska posadka bi se bila sicer lahko še dober teden držala, a podmaršal Moitelle je bil po strelijanju tako zbegan, da se je brezpremognuo udal. Z belo zastavo v rokah je šel do lesene ograje, ki je bila napeljana gori nad cerkvijo sv. Florijana. Ondotni francoski oddelek je komandiral major Lefebvre. Stem se je podmaršal Moitelle domenil. Zahteval je za-se le, da se ga pusti v miru odpotovati iz Ljubljane in niti vprašati ni, kaj se zgodi s posadko. Major Lefebvre mu je dovolil, da lahko takoj odide in podmaršal

je to z veseljem storil. Vojnašči se sicer ni hoteli udati, a Francozi so kakor vihar planili nanje in jih premagali.

Čez nekaj dni, 2. junija, je prišel maršal Marmont z malo armado iz Dalmacije v Ljubljano, a je na povelje Napoleonovo z večino vojaštva že 13. junija odrinil proti Dunaju.

Organiziranega avstrijskega vojaštva sedaj ni bilo več na Kranjskem, pač pa vse polno avstrijskih vojakov dezterterjev. A tudi francoska posadka se je bila silno skrila, ker je maršal Marmont skoraj vse vojaštvo odpeljal na pomoč Napoleonu, ki se je pripravljal na odlodilno bitko. V Ljubljani je ostal samo general Guétard z 800 vojaki.

To priliko so porabili avstrijski pristaši in poskusili uničiti francosko posadko ter vprizoriti ljudske vstave proti Francozom. Predvsem jim je bilo na tem, da dobe v roko Ljubljano, odkoder so hoteli prodreti na Štajersko in od tiste strani prisločiti nadvojvodu Karolu na pomoč. Bivši avstrijski major baron Dumontet je

na Dolenjskem zbral več sto dezterterjev, duhovščina pa je rotila in zaklinjala kmetsko ljudstvo, naj se tem četam pridruži. Tudi avstrijski uradniki, ki so ostali na svojih mestih, in nemški graščaki so razvili strahovito agitacijo. Ščuvalo in hujskalo se je tako, da je bilo vse kmetsko ljudstvo pokonci. Francoza zavratno ubiti je vejalo kot bogoljubno delo.

Dne 27. junija je baron Dumontet naskočil Ljubljano. Pripeljal je, ko je bila že tema, svojo četo po Dolenjski cesti, potem pa od vseh strani napadel mesto. Francoska posadka je bila nastanjena na Gradu, samo general Guétard je stanoval pri Damjanovih. Šele ko so v mestu začele pokati puške, je zvedel, da se bliža sovražnik. A ni mu bilo mar za lastno nevarnost. Na dvořišču Damjanove hiše je postavil lastvo na zid in šel k svojim vojakom na Grad. Kakor dež tako gosto so letele mimo njega krogle Dumontetovih, okrog celega Grada razpostavljenih čet, a zadeba ga ni nobena.

Dumontetove čete so se, videvši da Grada ne zavzamejo, vrgle na mesto. Po Mestnem trgu, na Starem trgu, pri Sv. Florijanu in na cessarju Jožefu trgu so napravile te čete barikade, potem pa obiskovale bližnje hiše, iskaje plena. Dne 28. junija zvečer je Dumontet s svojo četo zopet odšel in se mudil na raznih krajeh na Dolenjskem. Počenjanje teh čet je bilo tako strahovito, da so premožnejši ljudje kar trumoma bežali iz dežele. Napoleona je ta guerila-vojna avstrijske stranke skrajno razkačila in naložil je vsled tega dne 7. julija kranjski deželi vojne kontribucije 15.260.000 frankov. Toda avstrijska stranka se je temu ukazu smejala in agitirala, naj l

zнати надвлада. Shod je resolute — sprejel.

Krščanski socialci in veto.

Dunaj, 14. januvarja. Najbolj katolički mož v zadnjem delegacijskem zasedanju je bil dr. Šusteršič. Spravil je v razpravo veto pri papeževi volitvi, dasi bi bili v to poklicani vendar v prvi vrsti krščanski socialisti, oziroma katolički duhovniki. Sedaj je stvar jasna. Rimska kurija se je oficijalno obrnila na vodstvo krščansko-socialne stranke s prošnjo, naj ne spravlja veta na dnevnih red, dokler kurija te zadeve sama ne pojasni. Za dr. Šusteršiča pa kurija najbrže ne ve.

Poljski notranji uradni jezik v Galiciji.

Lvov, 14. januvarja. Poljski listi z zadovoljstvom pozdravljajo vladno odredbo, da se ima pri državnih pravdništvih v Galiciji rabiti kot notranji uradni jezik poljsčina, in izražajo nado, da se bo poljski jezik določil kot uradni jezik tudi za orožništvo, železnice in pošto.

Ogrski državni zbor.

Budimpešta, 14. januvarja. Pri generalni debati o drugi rekrutni predlogi sta kritikovala poslanca Toth in Szekerdenyi govor vojnega ministra Pitreicha v avstrijski delegaciji. Prvi je rekel, da iz vseh dosedanjih pojavorov izvira, da nima Ogrska niti v svojem zakonodajstvu, niti v svoji vlasti svobode v armadnih vprašanjih. Odgovarjal je ministrski predsednik grof Tisza. Razlagal je Pitreichov govor v celoti v prid Madjarom. Pitreich je rekel, da je treba za vojaška vzgojevališča na Ogrskem drugačnih odredb kot v Avstriji. Te besede je grof Tisza razložil zbornici tako, da je vojni minister s tem priznal madjarski jezik in kulturne naprave ogrske države, ki so nikakor ne smejo primerjati s tem, kako se v armadi postopa z jezikom v državi živečih narodnosti. V besedah vojnega ministra, da je tudi za častnike, ki niso ogrski državljanji, potrebno, da se uče madjarski, sliši grof Tisza povdarijati važnost madjarskega proti jezikom drugih narodnosti. Svoje šovinistično razlaganje je grof Tisza zaključil: »Misljam, da je iz teh izrekov jasno, da vojni minister nikakor ni mogel imeti namena, madjarski narod (?) in njegov jezik staviti pod eden klobuk z ostalimi narodnostmi in njih jezikimi. To semešno napihovanje je zbornica navdušeno pozdravljala ter odpustila vse grehe Tiszi in Pitreichu.«

Cesar v Budimpešti.

Budimpešta, 14. januvarja. Cesar pride prve dni februarja semajnaj ter ostane tukaj dva meseca. V tem času se vršita dva dvorna plesa in se priede razne pojedine.

Grof Khuen-Hedervary.

Dunaj, 14. januvarja. Imenovanje bivšega hrvatskega bana in

četa je štela blizu 2500 mož. Celih 16 dni je dan na dan naskakoval grad, a Francozi so vsak napad hrabro odbili.

Ker ljudje niso plačali vojne kontribucije, je Baraguay d' Hilliers dal aretovati najuglednejše može v deželi. Aretovani so bili generalni vikarij Golmajer, kanonik baron Taufferer, škof Brigid, grof Brandis, grof Lichtenberg, grof Barbo, baron Lanthieri, grof Thurn, baron Lazzarini, trgovec Nikolaj Recher in tudi eden najvnetejših priateljev Francozov, veletržec Fran Ksaver Damjan. Novi francoski zapovednik pač še ni poznal razmer in ljudi v Ljubljani in je verjel kanoniku Tauffererju, ki mu je rekel, da sta proti plačevanju vojne kontribucije najbolj agitirala Damjan in učitelj Andrej Kopitar. Damjana so Francozi hitro dobili, Kopitarja pa ne, ker je bil v policijskem zaporu.

Dne 27. julija, tri tedne po bitki pri Wagramu, v kateri bitki je Napoleon presijajno premagal Avstrije, in 15 dni potem, ko je bilo v Znojmu sklenjeno premirje, je Dumontet začel Ljubljano in peljal svoje ljudi na Hrvatsko. Spotoma jih je nad po-

ogrskoga ministrskega predsednika grofa Khuena za ministra na kraljevem dvoru je zagotovljeno ter se izvrši takoj, ko se grof Khuens vrne s svojega egiptskega izleta; vsekakor prevzame nove posle že v mesecu februarju.

Srbija.

Belgrad, 14. januvarja. Danes iz Topole vrnvšemu se kralju Petru so se pripredile velike ovacije. Visokošolci so izpregli konje ter peljali sami kralja v konak. Zvečer se je mesto svečano razsvetlilo.

Belgrad, 14. januvarja. V proračunu se nahaja 60.000 frankov za častnike, ki študirajo v inozemstvu.

Dogodki v Macedoniji.

Carigrad, 14. januvarja. Izpelj je sultanov ukaz, da se mora prezenčno stanje v nekaterih vojih podvojiti. Turška hoče tudi v naglici zgraditi železnicu Damask-Meka. V ta namen se pogaja z ameriškim ježenim trustom, ki bi dal gradivo za 300 milijonov frankov.

Sofija, 14. januvarja. Bolgarska vlada išče v Parizu posojila 45 milijonov frankov v pokritje stroškov, ki jih je imela zadnjih 10 mesecev z oboroževanjem in mobilizovanjem.

Rim, 14. januvarja. Boris Serafov pozveduje baje po ovinkih, kakšne korake za usodo Macedoncev bi storil Vatikan, ako bi pristopili Macedonci k rimsko-katolički veri.

Kadar bo Rusija imela opravka v Aziji . . .

Berlin, 15. januvarja. Tukajšnji poloficijozi list priobčuje velezanimiv dopis iz dunajskih vladnih krogov, ki daje globok vlog v avstrijsko politiko. V dopisu se naglaša, da bi eventualna rusko-japonska vojna močno vplivala tudi na razvoj političnih odnosa na Balkanu. Uvaževati je namreč treba, da bi se Turčija, čim bi čutila, da ima prostee roke, takoj uprla makedonskim reformam. Dasi je treba priznati, da bi Rusija tudi v tem slučaju imela dovolj moči, da uveljavlja svoj vpliv na razvoj balkanskega vprašanja, vendar se tudi lahko računa z eventualnostjo, da bi se izvršite reform onemogočila, kar bi povzročilo, da bi znova buknila makedonska vstaja in bi ves Balkan postal eno edino bojno ognjišče. Angleška si živo želi, da bi vzplamela vstaja v Makedoniji prav v času, ko bi Rusija imela polne roke dela na dalnjem vztoku. V tem slučaju pa bi bila Avstro-Ogrska v jako neprijetni situaciji in v nemali zadregi. Če bi ji le količaj bilo mogoče, igrala bi vlogo pozvanega opazovalca, uvažuje, da bi balkanskim narodom močno koristilo, da bi se jim spustilo nekoliko krvi. Koliko so torej vredna zagotovila avstrijskih diplomatov, da hoče Avstrija slavanski raj na Turškem pomagati, ako namerava vkljub dogovoru z Rusijo iz leta 1897 in letos

lovico ušlo in ti so potem plenili in ropali po deželi tako, da se je vse pred njimi treslo.

Vzlic sklenjenemu premirju ni bilo konec revoltam na deželi. Ljudje so bili po dolgi in fanatični agitaciji avstrijske stranke tako razburjeni in razdraženi, da so popolnoma podivljali. Celo v najblžji okolici Ljubljane so se primerjale revolte. Tako je 23letni Ivan Zanuškar iz Rudnika dne 11. oktobra s puško napadel francoskega vojaka, ki se je po Dolenski cesti z nekim dekletom sprehajal. Zanuškarja so prijeli in ga naslednji dan ob 5. popoldne pri stražnici poleg sv. Florijana ustrelili.

Strašni so bili ti meseci za celo deželo, posebno pa za Ljubljano. Vse je bilo tako potrito, da se že nihče ni več upal misliti, da postane kdaj bolje. In zato se tudi ni nihče vzemiril, ko so dne 22. oktobra začeli pokati topovi na gradu in zvoni v ljubljanski zvonovi v naznanilo, da je bil 14. oktobra v Schönbrunn sklenjen mir in da je avstrijski cesar Franc moral francoskemu cesarju Napoleonu odstopiti vse ozemlje od Lienza do Dubrovnika.

predlaganim reformam dovoliti, da se balkanskim narodom pušča kri, čim se bo Rusija zapletla v vojno z Japonsko?

Japonsko-ruski konflikt.

Peterburg, 14. januvarja. Iz vedodostojnega vira se poroča, da je Rusija v svoji zadnji noti od Japonske zahtevala, da se naj večji del korejskega cesarstva neutralizira, kar je pa Japonska najodločnejše odklonila.

Pariz 14. januvarja. Japonska vlada bo ruske predloge glede neutralnosti večjega dela Koreje kot nesprejemljive odločno odklonila. Japonska je Rusiji že naznala svoje najminimalnejše zahteve glede prepornega vprašanja in od teh zahtev ne more niti za pičico odnehati, ker bi s tem žrtvovala svoje življenske pogoje v vzhodni Aziji. Vendar pa Japonska ne bo Rusiji podala ultimata. Položaj na dalnjem vztoku je sicer rešen in nevaren, toda do ceela obopen še ni. Vojne morda ne bo, a pogajanja med Rusijo in Japonsko bodo trajala ne dneve, ampak še tedne.

Milan, 14. januvarja. Iz Ženeve se poroča, da je japonski komisar na krovu križark, katere je kupila Japonska od Argentinije, izplačal kupnino po 42 milijonov frankov v zlatu.

Peterburg 14. januvarja. Ruska vojna mornarica je še vedno zasidrana v Port Arturu in ni odplula iz pristanišča.

Port-Said 14. januvarja. Ruska križarka „Dmitrij Donskoj“ in sedem torpedov je plulo tu mimo. Pričakuje se še več ruskih bojnih ladij.

Berlin 14. januvarja. V diplomatskih krogih se je smatrala doslej počasnost, s katero je vodila Japonska pogajanja z Rusijo, kot znak njene milojubnosti, ker se je mislilo, da se z vsakim dnem, ki preteče, poslabša vojna pozicija Japonske napram Rusiji. Sedaj se pa domneva, da Japonska načel zavlačuje pogajanja do spomladi. Zdi se, da Japonska računa s tem, da bo na vigrad buknila v Makedoniji znova vstaja in da bo Rusija dober del svoje vojaške moči rabila za Makedonijo. Japonska upa, da se bo v tem slučaju ložje uspešno vojskovala z Rusijo, ako bo ta zaposlena na Balkanu. Vsi diplomati delajo z vsemi močmi sedaj na to, da bi se reforme v Makedoniji čim preje izvedle, da bi se preprečili spomladi v Makedoniji novi nemiri, ki bi lahko imeli nedoglednih posledic.

Pariz 14. januvarja. Ruska vlada je obvestila zunanjega ministra Delcasséja, da Rusija v slučaju vojne z Japonsko ne računa s pomočjo Francije in ne mara aliiran državi nalagati obveznosti, ki niso v duhu in smislu dvozvezde.

Bruselj 14. januvarja. Nizozemski ministrski predsednik dr. Knipper odpotuje v Peterburg, kakor se govori, da ponudi carju posredovanje holandske vlade v poravnati japonsko-ruskega spora.

Tokio 13. januvarja. Vesti, da zahteva Japonska, da se Rusija umakne iz Mandžurije, niso resnične. Nasprotno, Japonska priznava, da ima Rusija pravico varovati svoje interese in tej deželi.

London 14. januvarja. Baron Komura je vročil ruskemu poslaniku Rosemu japonski odgovor na rusko noto. V odgovoru se v miroljubnih in vlijudnih izrazih naglaša, da Japonska ne more odnehati niti za las od svojega stališča. Sedaj se ima odločiti Rusija ali za vojno ali mir. Položaj je velekritičen, vendar se neposredno še ni batil vojne. Japonska vlada je v posebni noti, poslani Angležki in Ameriki, odklonila vsako intervencijo.

Dopisi.

Iz Ribnice. Meseca decembra pripredila je ribniška čitalnica kar trem udom odhodnico in sicer gospodoma Janezu Hočvarju Pekenskemu, bivšemu postajenčniku v Rtnku ter gospodu Karolu Franku, pomožnemu uradniku skupaj, gospodu inženirju Škabernetu kot tehničnemu vodju vodovodov Brežje in Vime, pa nekoliko dni pozneje. — Na čast najboljšemu igralcu na našem odru pripredila se je „beneficia“ brez vstopnine. Igrala se je „Čitalnica pri

branjevki“. Gospod Hočvar-Pekenski igral je ulogo branjevke Korfu kaj izbornu, pa kaj bodem hvaili; beseda Pekenski pove vse, tudi druge dame so vloge izvrstno pogodile. Sploh se mora reči: Hočvar je delal neumorno, naj je nastopal kot možki ali pa kot „vitka“ dama, uspeh je bil gotov. Težko, zelo težko bodo domobili namestnika za tako vsestransko porabo, veseljaka „solo pevca“, družabnika; sploh vse, kamor je Hočvar prišel, tam ni bilo žalostno. —

— „Slovenec“ ga je tudi omenil, seveda za zahvalo, ker se je tudi nekdaj trudil. Nehvaležnost je plačilo sveta. V osebi gospoda Franka pa izgubi naša čitalnica delavnega učna-dekoraterja ter vestnega knjižničarja, udje pa veselega družabnika ter značajnega prijetelja. Kako prijubljena sta bila, kazala je njihova odhodnica; v Arkotovem salonu zbrala se je vse, pa ne samo iz Ribnice, ampak zastopane so bile Lašče, Sodražica, Dolenjavas. Ko smo se pa nekaj dni pozneje poslavljali od g. Škaberneta, kateri se je v zelo malem času vobče priljubil zbog tega, da je kako resnično povedal, mislil si je marsikdo: tacih rabimo. Bil je vstrejan kolesar; še na Silvestrovo je vozil. Mi kličemo obema gospodoma, ki sta sedaj v zeleni Štajerski prvi v Velenji, drugi v Gorenjskem gradu: Bog Vaju živi! Le tako naprej! Gospodu Škabernetu pa: Na svidenje!

Pri občnem zboru „Ribniške čitalnice“ so bili izvoljeni naslednji gospodje: dr. Schiffner Ant. zdravnik, za predsednika per acclamationem, svetnik Višnikar za namestnika, g. A. Spendé za tajnika, Ivan Arko za blagajnika, Ivan Lovšin ml. za knjižničarja. Za odbornike: gg. Kobler Ernst, Mejač Ant., Murgel Kamilo in Tavčar Andrej. Gospoda svetnika Višnikarja predlog, da bi čitalnica v bodoče prirejala poljudna predavanja o različnih vedah je obvejjal, ter so se nekateri gospodje že javili, da prevzamejo gotove stroke. To bi bilo zelo velikega pomena ter bi se s takimi predavanji dokaj koristilo in zbulido večje zanimanje za čitalnico. Dal bog, da bi se tudi vresničilo ter ne ostalo le pri sklepku. Dobro bi bilo, da bi se takoj prilečo, ker če se predlog odlsla, stvar lahko zaspri, kakor je zaspalo neko društvo, katero bi bilo gotovo v korist trga Ribnice. No.

Na Silvestrovo priredila je čitalnica Silvestrov večer z igro „Eno uro doktor“. Izborne so igralci rešili svoje vloge, posebna sta se odlikovala gospica Tomšičeva in gospod Zupančič. Mnogo smeha je provzročila živa pura, katera je bila vse v trobojnicih ter na dražbi v korist čitalnice prodana. Živa podoba, poslavljajoč se staro leto ter nastop novega leta, je bila krasna. Na kolesu poslovilo se je staro in s kolesom je vstopilo novo. „Italijanska“ ali laška godba je tudi ugajala. Gospod režiser Spendé se je dokaj trudil, a ne zastonj, smo mu tudi hvaležni. Li.

Iz Novega mesta. „Dolenjsko pevsko društvo“ je imelo dne 10. t. m. svoj redni občni zbor, pri katerem je bil predsednikom izvoljen gospod Lavoslav Ropas, podpredsednikom g. Schiffner Franc, tajnikom g. Kalan Franc, blagajnikom g. Kastelic Edmund, arhivarjem g. Zupančič Ivan in odbornikom gg. Blažen Gustav, Grom Adolf, Kalčič Ludovik in Küssel Franc. Ker so nam ti gospodje večinoma vso že znani iz prejšnjega odbora, ki je prestal najhujše čase odkar obstoji to zelo važno društvo, kajti moral je poiskati ter izvzeti si popolnoma nov moški zbor, pač smemo z gotovostjo pričakovati, da se sedaj popolnoma na zdrav podlagi preosnovani pevski zbor še izdatno pomnoži ter da bode vsestransko prosvitljivo. Društvo je tudi sklenilo prirediti letos povodom 20letnega obstanka veliko pevsko slavnost.

Razprava proti dru. Potočnjaku.

V Zagrebu, 14. jan.

Jutri se prične proti dru. Franku Potočnjaku v Zagrebu pred banskim stolom glavna razprava radi zločina motenja javnega miru in punitja.

Lansko leto povodom hrvatskega pokreta je izšla v Budimpešti v tiskarni Ranka Milića brošurica „Wie hält sich ein gemeiner Schurke“, katere vsebinu je bila naperjena proti takratnemu hrvatskemu banu Khuen-Hedervaryju, slikačo ga na podlagi sodnijsko dokaznih faktov kot navadnega lopova, ki bi kot tak ne smel sedeti na mestu hrvatskega bana. Ta knjižica, ki je izšla tudi v madjarskem prevodu, je bila zaplenjena in ker se je sumilo, da jo je pisal in izdal dr. Franko Potočnjak, ki je bil znan kot neizprosen protivnik grofa Khuena, so ga Khuenovi pandurji prijeli in vtaknili v zapor. Dasi se Potočnjaku ni moglo pravzaprav ničesar dokazati, vendar so ga imeli polne štiri mesece zaprtega kakor kakuge na vladnega zločince. In gotovo je, da bi ne dihal skoro svobodnega zraka, ako bi med tem ne prenchala Khuenova strahovljava. Ko je nastopil vladni grof Pejačevič, je bil dr. Franko Potoč-

njak izpuščen na svobodo. Takrat se je obča smatralo, da je preiskava proti njemu že zaključena in da se bo skoraj razpisala glavna razprava. Toda pretekli so tedni in meseci, a razprave vkljub večkratnim urgencam le ni hotelo biti. To je pač dokaz, da je državni pravništvo nedostajalo faktov, ki bi podpirali obtožnico. Kako si je državni pravnik pomagal iz te zadreg, pokažemo pozneje.

Razpravljalo se b

mestu, kjer se oddajajo prostovoljni domeski za povzdrogo kmetijstva. Tja mu pa ne moremo slediti drugače, ako sila kola lomi. Neradi se javno pečamo s pikantnimi novicami iz zasebnega življenja. Ako pa hočete to imeti in ako se "gospodje", ki stope vsaki dan pred oltarjem Gospodovim, ne sramujejo takih pikantnosti, jim lahko postrežemo s kaj bolj pikantnim na pr. z dolenskega konsuma, iz Grčarjev in od drugod, da pokažemo, kako se dela za ljudstvo. Tvarine imamo dovolj, ako se vedamo vedenemu izzivanju. Tudi o testamentih in o lovu na hranilne kužice se bode dalo kaj povedati, kar ne bude povzdigovalo ugleda "prečastite" duhovščine.

— **Poštne vesti.** Za poštno ekspedienta sta imenovana Fran Žvanut v Novem mestu in Fran Puc v Tržiču. Pomaknjeni so: Postarica Dora Klobovščeva v Gorjeni vasi in Ursula Bonadeva v Kranjski gori v višji plač. oddelek dotičnega razreda; v 1. stop. 1. razr. poštni poduradnik Josip Merna v Ljubljani, v 1. stop. 2. razr. poštni eksp. Miloš Božič v Ljubljani, v 2. stop. 3. razr.: poštni sluga Ivan Dernovšek v Novem mestu in Matija Cuderman v Ljubljani. Pošto v Grosupljem je dobil poštni pomožni uradnik Albert Cesko v Trstu.

— **Učiteljske vesti.** Prov. učitelj g. Ivan Žnidarsič v Metliki je nastavljen za suplenta na meščanski šoli v Krškem.

— **Repertoar slovenskega gledališča.** Za nočnjeno premjero opere »Peter Svačič« vladal povsod največje zanimanje. Došlo je mnogo tujcev, zlasti iz Trsta. — V nedeljo zvečer se igra zadnjič kot večerna predstava »Pot okoli zemlje«, — popoludne ob polu 3. uri je ljudska predstava ob zniščenih čenah: Ogrinjeve veseloigre »V Ljubljano jo dajmo« in »Fips«.

— **41. redni občni zbor ljubljanskega „Sokola“** bude v ponedeljek, dne 25. t. m., na telovadnični galeriji v »Nar. domu« ob 8. uri zvečer. Poleg običajnih točk je na dnevnom redu premembra pravil.

— **Narodna čitalnica v Ljubljani** opozarja svoje člane na dužinski večer s plesom, katerega priredi to soboto, dne 16. t. m. ob 19. uri v mali dvorani »Narodnega doma«. Vstop k tem večerom imajo tudi po članih vpeljani gostje, katere se je enemu odborniku naznano. Toleta je plesna.

— **Cujte in strmite!** Na ljubljanski cestni železnici poganja nemščino najbujnejše cvetove. Vse notranje uradovanje je nemško, predstojniki Nemci, uslužbeni, odvisni od njih, postajajo nemčurji, narodnost slovenska jim je deveta brig. Ali bo slovenska Ljubljana mirno gledala v svoji sredi ponemčevanje domačih ljudi?

— **Umrl** je včeraj zjutraj občestveni meščan g. Jak. Naglas, bliški posestnik in tovarnar pohištva v starosti 86 let. N. v. m. p.!

— **Poročil** se je evidenčni geometri v Krškem g. Alfonz plem. Gspan z gdeno. Julijo Simončičevi iz Sevnice.

— **Druga letosnja javna vinska pokušnja** v tukajšnji deželi vinski kleti bo jutri, v soboto, dne 16. t. m. od 7. do 10 ure zvečer. Dospelo je nekaj novih vinskih užorcev in sicer Ulmov cviček iz gore Bojniki, Lenarčič - Kotnikov (preje Šrajbarjeva graščina — Turmamhart) rdeči cviček, vitez Langerjev sladki »Presekark« (Preibegg) Schwickertov italijanski rizling, Habetov 20 in 8-letni sladki pikolit in dr. tako da bo ceni obiskovalcem 43 raznih vinskih užorcev na razpolago.

— **Brači Slovencima!** Pod tem naslovom piše osječka »Narodna obrana« z ozirom na zahvalni koncert hrvatskih akademikov v »Narodnem domu« v Ljubljani in z ozirom na lanski hrvatski pokret med drugim tudi to-le: »Dalmacija more ne samo na podlagi svoje volje, nego tudi temeljem svojega prava dvigniti svoj glas za brate v Banovini, bratje Slovenci pa so storili na temelju onega prava, katerega daje narodna zavest in voja. Pa vendar so se čutili nič manje kakor Dalmacija z nami kakor ena duša. Slovensko časopisje je gorelo v onih čustvih, koja smo mi morali zatajevati. Oni so prijevali shode, na katerih so najdoločneje obsojali tirana, ki je ubijal njihove brate, demonstrirali so in izkazevali Khueno-

one časti, katere smo mu tudi mi dajali. Oni so se v veliki naši borbi enodušno stavili nam ob bok verno, iskreno, bratsko in vdano. To nji hovo sočustvovanje je za nas velik moralni pridobitek neprečenljive vrednosti in ako hoče dati naša mladina duška svojim čustvom, s katerimi smo Hrvati sprejeli slovensko pomoč, ne smo ostali osamljeni. Ves hrvatski narod v Banovini mora ob priliki, katero mu ponujajo njegovi mladi sinovi, manifestirati ne samo svojo hvalenost, nego tudi svojo globoko čustvajočo ljubezen napram enokrvnem bratom. Koncert v »Narodnem domu« mora biti manifestacija narodnega našega bratstva, pri kateri se ne sme pogrešati nikdo, ki je z dušo in srcem sodeloval v kravji borbi preteklega poletja.«

— **Iz Lukovice** se nam piše: Odkar se je po vzpodbudi g. kanceljista Bizjaka pevsko društvo »Zarja« vzdržilo, zavrelo je tudi živahnjejše življenje v Lukovčane v Prevojce. Kar v hipu nam je priredila »Zarja« dva koncerta, izmed katerih je s posebno zadnjim napredkom društva pod sretnim vodstvom g. Stiarala kar najlepše osvedočil. Proizvajali so se s sigurnostjo težki zbori, v katerih je srebrno zveznički glas g. Drolla izval pohvalne krik in ponovitve. »Fips« nam je prav drastično počutil muke zaljubljenega in prevarenega krojačka, potrudili so se pa vsi igralci, da nam izvabijo smeh in židano voljo. Ker pripravljajo društvo večjo igro in se je osnoval tudi ženski zbor, je le dolžnost vseh filistrov in nefilistov, da društvo v njegu nesebičnim prizadevanjem podpirajo in ojačajo z izdatnimi ugrabki v lastne moštne.

— **Iz Št. Petra v Notranjskem.** Podružnica sv. Cirila in Metoda za Št. Peter v okolico priredi dne 7. februarja t. l. v Št. Petru v prostorih hotela »Južni kolodvor« veselico z mnogovrstnim sporedom v korist družbe sv. Cirila in Metoda. Z ozirom na ta blagi namen se prosijo bližnja društva najudrudejne, naj bi ne prirejala na ta dan svojih zabav.

— **Ponesrečil** je včeraj v Senožečah 77-letni župnik gosp. Nace Okorn. Peljal se je k pogrebu nekega utonelega dečka v Sinadole. Med potjo se je spiašil konj, župnik je padel iz voza in se tako težko poškodoval na glavi, da je brezavosten obležal.

— **„Narodna čitalnica“ v Črnomlju** je imela dne 9. prosinca t. l. redni letni občni zbor, pri katerem so bili izvoljeni v odbor sledeči: Gojmir Demšar predsednikom, Rudolf Stele podpredsednikom, Stanislav Adler tajnikom, Karl Müller blagajnikom, Štefan Praprotnik knjižničarjem, Emil Kanarek odbornikom. Čitalnica je naročena na 13. listov.

— **Nemški Studentenheim** hočajo ustanoviti v Kočevju. V ta namen se je ustanovil poseben odbor, ki je že obelodanil oklic v nemških listih za nabiranje prispevkov. V oklicu se tudi povdarsja, da, če pada Kočevje, »fällt mit ihm unausweichlich das gesamme bodenständige deutsche Volkstum zwischen den Karavanken und der Adria. To se prav lepo bere, vprašali bi le: Kje pa je razen Kočevja kaj takega nemšta? Tod ali tam živi sicer več ali manj Nemcov, ali dežele med Karavankami in Adrijo so slovenske.«

— **Občine kozjanskega okraja** so sklenile, da bodo odslej z vsemi javnimi uradi dopisovali le slovenski ter zavračale vse nemške dopisse. Tako je prav!

— **V Sevnici ob Savi** se je naselil kot zdravnik gospod dr. Konečnik.

— **Učiteljsko društvo za ptujski okraj** je imelo 7. prosinca 1904 svoj občni zbor in je izvolilo v smislu § 18. društvenih pravil za poslovno leto 1904 naslednji odbor: g. Kaukler Ivan, ptujska okolica, predsednik; g. Šorn Franc, Št. Lovrenc, Drav. polje, podpredsednik; g. Župančič Dragotin in gđ. Lukaar Marija, ptujska okolica, tajnika; g. Kaukler-Grošelj Valentina, ptujska okolica, blagajničarica; g. Kajnji Valentin, ptujska okolica, knjižničar; g. Družovič Hinko, ptujska okolica, voditelj petja in godbe; gg. Vauhnik Mihail, Sv. Marka, in Ogorelec Anton, Sv. Barbara v Halozah, odbornika. Društvo je enoglasno naročilo za leto 1904 naslednje časopise, oziroma muzikalije: »Ljubljanski Zvon«, »Stovana«, »Zvonček«, »Popotnik«, »Učiteljski Tovariš« in »Novi Akordia«. Društvena knjižnica je tako bogata in obsega vse novodobne in najnovješe proizvode slovenske književnosti; pravice izposojevanja knjig imajo le društveniki in društvenice. Zanimalo bo morda slovensko javnost, da pripada društvu samo 12 izmed 34 v ptujskem okraju službu-

jojih učiteljic, vse druge nimajo nobenega smisla za društveno delovanje in stanovske organizacije, temveč delajo najhujšo konkurenco nedvdim kmetiškim tercijalkam. — Vsak društvenik in vsaka društvenica se je častno zavezala naročiti »Učiteljski Tovariš«. Končno je obdeni zbor slovesno in odločno protestiral proti odboru »Slov. Solske Matice«, ki je dal tiskati »Pedagoški letopis za leto 1903« v »Katoliški Tirkarnie«, odločno zahtevajoč, da se ne bo v prihodnje nobena knjiga »Slov. Solske Matice« tiskala v kaki klerikalni tiskarni, drugače bosta izvajala društvo in poverjenika neizogibne posledice.

— **Slovenska šola v nevarnosti.** Zadnja šola s slovenskim učnim jezikom v prvem razredu je ob nemško-slovenski meji na Štajerskem v Kaplji pri Arvežu, ozir pri Lučnah. Sedaj je na tej šoli razpisana služba učitelja, oziroma učiteljice. Nemški listi pripravljajo zadnji naskok, da izgine iz te šole slovensčina za večno. Zato pozivajo z vsemogocimi oblubljambi, tudi s podporo »Schulvereina« nemške učitelje in učiteljice, naj se potegujejo za to službo. Šola je v drugem plačilnem razredu in v zelo lepem kraju. — Naj bi to veljalo tudi slovenskim učiteljem, oziroma učiteljicam!

— **Samomori.** V Pulju se je ustrelil vojak 87. polka Ivan Krajšek iz Trbovelja, na Pragerskem pa orožnik Glažnik, rodom iz Savinjske doline.

— **Zavojeno graško mestno gospodarstvo** bodo morali v prvi vrsti občutiti delavci. Mestni odjetje so imeli »blag« namen, sredi zime odpustiti celo vrsto delavcev, da se na ta način prihrani nekoliko za ne-pokrit primanjkljaj. Le odločnemu posredovanju socialno demokratičnih občinskih svetovalcev Resta in Pongratza se imajo delavci zahvaliti, da niso sredi zime stali z družinami na cesti brez kraha in zasluga. Vendar pa je izjavil župan dr. Graff, da se na spomlad brez pogojno odpuсти del mestnih delavcev, ker se mora pri proračunu — štediti.

— **Patrijarhalični nazori.** V Eggenbergu pri Gradcu živi 42 letni kovač Hajn, kateremu je leta 1898. umrla žena, rojena Antonija Safožik ter mu na smrti postelj priporočila, naj po njeni smrti poroči neno nezakonsko hčer Matilda Safožik, ki je bila takrat 16 let stara. Ker pa je taka zakonska zveza po državnem zakoniku prepovedana, živila sta očim in pastorka v »domačem zakonu«, v katerem se jima je rodil leta 1901. in 1903. po eden otrok. Hajn je bil obsojen po § 132. III kaz. zak. v šestmesečno jedo.

— **Rogačka Slatina.** Dne 21. pr. m. se je otvorila rogačka lokalna železница. Ob 10. dopoldne je zapustil prvi osebni vlak z inspekторjem južne železnicice Bekerjem in koncesijonarjem inženjerom vit. Heiderjem začetno postajo železnicu — Grobelno na južni železnicici. Vlak so na vseh postajah slovesno pozdravljali, v Rogački Slatini pa ga je pričakoval na bogato okrašenem kolo dvoru občinski odbor z županom na čelu, tačasni voditelj zdraviliča z uradništvo, gospodje podjetništva lokalne železnice in velik del prebivalstva, da pozdravi ta prvi, z glasnim vzklikom in strelijanjem topičev sprejeti vlak. Posebna slavnost se ob tej prilikai ni priredila. Hugo viteza Heiderja je občina imenovala častnim občanom.

— **Slovenci na Dunaju** shajajo se vsek dan v kavarni Haberstroh v 9. okraju, Severingasse 19 blizu ces. kr. tehnoškega obrtnega muzeja.

— **Izpred sodišča.** Kazenske obravnave pri tukajšnjem deželnem sodišču: 1.) Miha Pravhar, posestnika sin v Voklem, je 15. listopada m. l. zvečer pred Žerovnikovo gospodino brez povoda napadel občinskog sluga Janeza Brezaria in ga nekaj opraskal. Tako potem je vpadil hlapca Krajnika na čelo, posestnika Franceta Kuralta pa poškodoval z nožem. Obsojen je bil na 7 mesecov ječe. — 2.) Jože Premk, posestnik v Obršu, je 25. vinoteka pretepel svojega očeta, dne 28 istega meseca pa Polono Oražem brsal z nogo v koleno in jo večkrat vdaril, razbijal je tudi s sekiro po njenih hišnih durih; 30. vinoteka je pa Franceta Stražarja sunil v prsa, da je padel, Franceta Klopčiča pa vdaril z metlo po glavi in s kolom po hrbitu. Obsojen je bil na 2 meseca ječe. — 3.) Laški zidar Anton Tura v Bohinjski Bistrici je v tatinški družbi v potoku Bistrica po lastnem priznanju lovil postri. Lov je last graščaka Adolfa Muhra. Sodišče ga je obsojilo na 3 tedne težke ječe.

— 4.) Tesar Jožef Turšič je v Kranjski gori v Alojzij Klopčičevi hiši 23. kimovca m. l. zvečer v temi pa del čez nezagajene stopnice, ki vodijo v klet in se tako pobil, da je

drugi dan umrl. Sodišče je oprostilo Klopčičevi zoper varnost življenja, ker je preje Turšiča svaril, naj ne hodi na podstrešje spat, dokler mu on ne posveti na spodnjem tercijalkam. — Vsak društvenik in vsaka društvenica se je častno zavezala naročiti »Učiteljski Tovariš«. Končno je obdeni zbor slovesno in odločno protestiral proti odboru »Slov. Solske Matice«, ki je dal tiskati »Pedagoški letopis za leto 1903« v »Katoliški Tirkarnie«, odločno zahtevajoč, da se ne bo v prihodnje nobena knjiga »Slov. Solske Matice« tiskala v kaki klerikalni tiskarni, drugače bosta izvajala društvo in poverjenika neizogibne posledice.

— 5.) Anton Koščina, sedlarjiški po-močnik, je vdaril zvečer 11. listopada m. l. s stolovo nogo Matevža Babiča v Kerščevi hiši v Spodnji Šiški po glavi. Izgovaria se je s silobranom, češ, da ga je Babič preje napadel s kladom. Obsojen je bil na 4 tedne ječe. — 6.) Ivana Vršnik, pastirica pri Mihi Koselju v Zadragi, je vzela svojemu gospodarju iz zakljenjenega predalnika meseca listopada m. l. 7 K in 7. grudna 20 K gotovine. Dekli Marija Sajovic je vzela tri svilnatne rute, vredne 16 K, zepno uro, vredno 12 K in nekaj drugih reči. Kakor gospodar Kosel trdi, mu je tatinška pastirica izmaksnila gotovo 273 K v času, kar je bila pri njem v službi. Sodišče je mlado tatico obsojilo na 3 meseca težke ječe.

— **Nezgoda v ulici na Grad.**

Ranzingerjev hlapac Ivan Oberthaler in Ivan Janša sta peljala danes dopoludne po ulicah na Grad navzdol tovorni voz, naložen z zaboji. Ker je bil voz premalo zarvr, se je zaletel navzdol in porinil konje naprej tako, da je eden konj padel. Voz je zadel v električni drog in se ustavil. Hlapac Ivan Oberthaler je padel z voza in se v križu poškodoval.

— **Prijeta tatica.** Mestna policija je prijela včeraj zvečer brezposelno služkinjo Marijo Repanškovo, ker je na sumu, da je več reči po kradla. Prodala je namreč v teku minulega in tega meseca pri starinjih več moških čepic, več pletenih rokavjev, ženskih nogavic, robcev in namiznih prav. Vse te reči so nove in so bile brez dvoma kje ukradene. Repanšek je bila že zaradi tativne kaznovana.

— **Ukrazen havelok.** Dne 13. t. m. dopoludne je bil gospodin Andrej Zajec na Poljanski cesti št. 11 iz gospodine ukrazen rjav havelok. Policija je še istega dne artovala kamnoseka E. P., na katerega je letel sum, da je tativno izvršil. In res se je našel ukrazeni havelok pri njem.

— **Nezgoda.** Delavca Jožeta Anžlovarja je na Zakotnikovi žagi v Tesarskih ulicah št. 3 dne 12. t. m. zgrabila cirkularna žaga za levo roko in mu kazalec in palec razmaznila.

— **Iz Amerike** se je pripeljalo danes zjutraj 9 oseb.

— **Hrvatske vesti.** Demonstracije v Zagrebu. V sredo zvečer so bile zopet demonstracije pred madjarskim kazinom v Preradovičevih ulicah in pred uredništvom »Narodnih Novin«. Zbrala se je precej velika množica, ki je burno klicala »Abzug Madjaron!« in metalna kamnjava v okna. Demonstrantje so počili mnogo oken, zlasti v hiši, kjer so nastanjene »Narodne Novine«. Ko je policija došla na lice mesta, so se demonstranti že razšli, da ni imela prilike intervenirati. — G

London 15. januvarja. Ruski car je v zimski palači na pravoslavni sveti dan izjavil, da porabi ves svoj vpliv, da se ohrani mir v vzhodni Aziji.

Novi York 15. januvarja. Japonski poslanik je državnemu tajniku Hayu naznani, da je japonska vlada odklonila ruske ponudbe, a stavila protiponudbe. Državni tajnik Haye je prepičan, da so japonske protiponudbe za Rusijo nesprejemljive.

Umrli so v Ljubljani:

Dne 11. januvarja: Maks Bradaška, računskega asistenta sin, 3 mes., Gospodske ulice 3, božjast. — Ana Rohn, nadarinka, 78 let, Japljeve ulice 2, srčna hiba.

Dne 12. januvarja: Anton Belič, črkostavec, 25 let, sv. Petra cesta 43, jetika.

V deželini bolnici:

Dne 8. januvarja: Anton Pivec, delač, 53 let, pljučna tuberkuloza.

Dne 9. januvarja: Avgust Prevc, železniški kancelist, 42 let, spridenje jetre.

Dne 10. januvarja: Ivan Lukečič, delač, 38 let, Paralytic dementia progressiva.

Dne 11. januvarja: Jernej Javan, mizarski mojster, 47 let, Novostovin v trebuhi in jetika. — Ana Javan, cujanarica, 56 let, Carcinoma vincae. — Lovrenc Kosmač, gostič, 78 let, ostarelost in vodenica.

Borzna poročila.

Ljubljanska

„Kreditna banka“ v Ljubljani.

Uradni kurzi dunaj. borze 15. januvarja 1904.

Naložbeni papirji.

42% majeva renta 100/60 100/80

42% srebrna renta 100/60 100/80

4% avstr. kronška renta 1/0 65 100/85

4% zlata 120/50 120/70

4% ogrska kronška 99/25 99/45

4% zlata 118/85 119/05

4% posojilo dežele Kranjske 100— 100/75

4% posojilo mesta Split 100— 100/—

4% bos.-herc. žel. pos. 1902 Zader 100— 100/—

4% češka dež. banka k. o. 100— 100/80

4% ž. 100— 100/65

4% zst. pisma gal. d. hip. b. 101/75 102/—

4% pešt. kom. k. o. z 10% pr. 106/70 107/70

4% zast. pisma Innerst. hr. 101— 102/—

4% ogrske cen. dež. hr. 100/50 101/50

4% z. pis. ogr. hip. ban. 100/05 101—

4% obl. ogr. lokalnih želenj d. dr. 100— 101—

4% obl. češke ind. banke 100/50 101/50

4% prior Trst-Poreč lok. žel. 98/5— 100/50

4% prior dol. žel. 304/25 306/25

3% juž. žel. kup. 1/1/ 100/65 101/65

4% avst. pos. za žel. p. o. 101—

Srečke.

Srečke od 1. 1854 180— 190—

" " 1860/ 185— 186/50

" tizake 258— 262—

" zem. kred. I emisije II. 293— 298—

" ogr. hip. banke 284— 288—

" srbske & frs. 100— 266— 268/50

" turške 134/25 135/25

Basilika srečke 19/25 20/25

Kreditne 463— 473—

Inomoške 81— 86—

Krakovske 79— 83—

Ljubljanske 70— 74—

Avt. rud. križa 53— 54—

Ogr. 27— 28—

Rudolfove 65— 68—

Salcburške 77— 82—

Dunajske kom. 508— 517—

Deblnice.

Južne železnice 85/50 86/50

Državne železnice 67/6— 67/7—

Avtro-ogrsko bančne delnice 161/0— 161/8—

Avstr. kreditne banke 679/75 680/75

Ogrske 772/50 773/50

Zivnostenske 253/50 254/50

Premogokov v Mostu (Brüx) 685— 69/—

Alpinške montane 433/75 434/75

Praške žel. in dr. 193/0— 194/0—

Rima-Murányi 489— 491—

Trbovljske prem. družbe 385— 390—

Avstr. orožne tovr. družbe 480— 481/50

Ceške sladkorne družbe 252/50 253/25

Češke sladkorne družbe 484— 5—

Valute.

C. kr. cekin 11/33 11/37

20 franki 19/05 19/09

20 marke 23/43 23/51

Sovereigns 2/95 24/04

Marke 117/15 117/35

Laski bankovci 95/30 95/40

Rublji 252/50 253/25

Dolarji 484— 5—

Zitne cene v Budimpešti.

Dne 16. januvarja 1904.

Termin.

Pšenica za april za 50 kg K 7/83

" okt. 1903 50 " 7/66

Rž " april 50 " 6/62

Koruz " maj 1904 50 " 5/24

Oves " maj 50 " 5/49

Efektiv.

5 vinarjev nižje.

Meteorološko poročilo.

Vrhina nad morjem 808,2. Srednji srčani tlak 736,0 mm.

Čas Stanje barometra Temp. Vetrovi Nebo opazovanja v mm. barometra °C.

14. 9. zv. 726,9 9,5 p.m. jah. pol. oblač.

15. 7. zv. 729,1 3,8 sr. jah. dež. oblač.

• 2. pop. 731,2 4,1 sl. sever oblačno

Srednja včerajšnja temperaturo: 7,3°, normala: 2,6°. Mota rina v 24 urah: 16,9 mm.

Kdor potrebuje led

dobi ga pri J. Geržina v Št. Petru na Krasu.

123-2

Kot solicitator

ali pa kot pisarniški uradnik v odvetniški ali notarski pisarni želi mesta izvežban uradnik. Vstopi lahko takoj. Naslov v upravnosti „Slov. Naroda“. 22-1

Stenograf

gimnazijec z maturo, vešč slovenske in nemške stenografije, prosi službe v odvetniški pisarni.

Ponudite pod „Stenograf“ poste restante, Maribor. 159-1

Spretno prodajalko

vešč obeh deželnih jezikov, sprejme takoj firma 165

Ivan Jax in sin v Ljubljani, Dunajska cesta 17.

Trgovina mešanega blaga

se da v najem v večjem trgu na Notranjskem proti realiziranju vsega blaga, pod ugodnimi pogoji. Trgovina je ena najstarejših v trgu, daleč na okoli pozna in vedno dobro obiskovana.

Natančneje pove upravnosti „Slov. Naroda.“ 162-1

Vabilo

plesni veselici

katero prirede

„Borovniški fantje“ dne 17. januaria t. l.

v gostilni pri gosp. Josipu Maucu.

Cisti dobiček je namenjen gasilnemu društvu borovniškemu.

Vstopina 40 v. Začetek ob 5. uri.

K veliki udeležbi vabijo

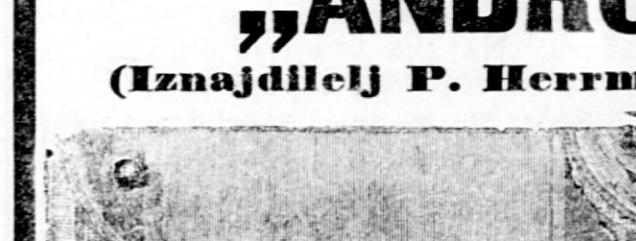
172 „Fantje“.

Strokovna zmes najizbornejših kitajskih, indijskih in ceylonskih čajevih vrst.

Dobi se pri: Mihaelu Kastnerju, Antonu Krisperju, Petru Lassnku, Jos. Murniku, F. C. Praunseisu in Ant. Staculu. (2802-5)

„ANDROPOGON“

Iznajdilec P. Herrmann, Zgornja Polšava

Vzorec za vse vrste rent, zastavni pisiem, prioritet, komunalni obligaciji, srečki, delnic, valut, novcev in deviz.

Promese izdaja v vsakem žrebanju.

Preprodajalc popust. 12-3

Poskusite

pristni rastlinski liker

,Florian'

Po okusu in zdravem učinku prvak likerjev.

Varstvena znamka.

Lastnik: 5-11

EDMUND KAVČIĆ, Ljubljana.

Vzorec se radovljeno dajejo brezplačno.

Mednarodna panorama.

v Ljubljani — Pogačarjev trg.